

är ofta på samma olycksaliga grund, som Furstar plåga sina undersåtare och befriga sina Grannar, det är ofta på samma olycksaliga grund, som de höga förtrycka de små, föräldrar sina barn, en husbonde sitt tjänstefolk m. m.

Sid. 145. Att vara Fri, det är att ej bli hindrad i de medel hvarmed vi fånga lyckan, Frihetens misbruk kallas sjelfswäld, det skadar intet allenast samhället, utan äfwen den som nödswar det, således, ehuru naturligt wis man hatar allt twång, är man dock nödsakad för sin egen nytta att undfly frihetens misbruk, och underkasta sig lagen som frälsar en ifrån andras sjelfswäld, och sin egen oförsigtighet — hwar förnuftig medborgare (det är den som känner sina sanna fördelar) älskar friheten, men med glad hjärta affäger sig sjelfswäldet som skulle förordsa hans undergång. Sjelfswäldet hos Regenter eller undersåtare är lika skadligt.

Sid. 149. Då det är gifwit, att den som gör vårt wäl och befrämjar vår sanna nytta har rättighet til vår dyrekän och vår ärtjänsta, att det är just denna reciprocité som lägger grunden til samhällen, så följer ock, att det onda man gör oss, oplöser alla Samfundsband — Då en som blir anfallen af sin owän har rättighet att förswara sig, ännu mera måste et Samhälle hafwa det, den medlem som gör ondt, som will tillskantfa sig den macten att vara orättwis emot en enda i Samhället, är alla de andras gemensamma fiende, och bär aldrig åga skygd men wäl straff af Lagarna — Den Regerande sjelf hwars hela wälde har ingen annan grund än det wäl han gör sitt folk, förlorar i det fallet alla sina rättigheter, och har inga undersåtare, så snart han stöftar Lagar och skyldigheter.

Inpromtu *)

Med skorpan mellan tummen

Emot en Caffé ständ

Så sitter jag hos Mummen **)

Och mumsar på en bänd,

Den

*) Obhittat på gatan — den olända Auctorn bör förlåta mig som gör denna utlägg — en som är så qwick och snillrik, är utantwifwel ädelmodig. Utgif.

**) Et bekant Wårdsbus på Rort.

Den glada Pärkan spelar
Wid Orrens knot och knorr
Och med ett ständigt morr
En Hund och Katt craquelar.

Malena står wid pumpen
Nedhufad mot en så
Glor op ibland så trumpen
På Hönsen där de gå,
An skurar hon ett bråde
An på en råstlig nubbe
Hon hänger opp en stubb,
En trasa, och ett kläde.

Innom den gröna gången
En spräcklig grå Kalkon
Wid pumpen högst på stängen
Utbreder sin person.
En Tupp wid rändeln pläcker
Och med en slingrig mast
Han gulbent, stält och rast,
Den swarta Hönan läcker.

Wid Trädgårds grinden äter
Utur en lågländt glugg
En lurfwig Dogg i mjugg
Sitt stängda lif begråter
Kringhwårfd af gnagda ben
För sönderslagna diskar
Han tyst på swansen hwoifkar
Och slickar stäfwan ren.

Wid plancktet djupt i mullen
En Rjägla ligger full
Och Klotet fullt med mull
Från förra dags Patroullen

I ghyttjan trillat ner,
 På taskan fast stå tagna
 Och pipor sönderflagna
 Man i hwar winckel ser.

Där stegen står och wickar
 En gulbrun yfwiig Katt
 Sig på en spidla satt
 Och sina tassar slickar,
 Wid den nergående soln . . .
 Den ena ungen samar
 Den andra trasan kramar
 Enm ligger qwar på stoln.

Hwad skönhet i Naturen!
 Swad fettma i hwart spår!
 Från Kyparn där han står
 Til sämsta lif bland djuren —
 Allt bildar paradis
 Allt lust och löje bådär
 Men ack! Min syn ej skådär
 Jeannette och Lovise.

N:o 70 utkommer den 9 Augusti.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag = Bladet:
Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 70.

Stockholm den 9 Augusti 1782.

Inlände.

Alexander wille ej målas utan af Apelles. Minnet af En Stor Drottning, hwars snille, Höga förtjänster, och öden ej litet komma at uppfylla Swånska Historien bdr ej ristas i jämmerliga bärqwäden.

Allmenheten har utan twifwel med nöje och förtjusning läst den Ode som i N:o 172 prydde Stockholms Posten.

Man förlåter där en Tyll Construction i de 16 första raderna, äfwen som et nog trivialt utrop och et par rimmsfel.

„Sörg Swea, slå dig för Ditt bröst.“

Stigit neder, någon dödelig, Konungeliga

Städning och lätthet i Poesien, de wackraste tankar och nåtta uttryck utplåna gärna en så obetydelig critique.

Men om Swånska Prof-Psalmboken ännu en gång med det Högwördiga Presterskapets förnyade Censur uplades; kunde aldrig såå de Dina sitt här trilla uslare ner i själen än andra så kallade Verser som jag olyckligt wis fått se, jag mins ej i hwilket Dagblad. — När skall Swånska Snillet resas opp ur medelmåttans moras?

— Men Du! som får i ewig åra

En Krona, fri från skiften bära

Hur lugnt, hur ljusligt är Ditt wål!

Ej derför jag Din sällhet qwäder

För det, at sig Din rena själ

Med Esther i Guds Rike gläder;

För

För det Du utspridt Vasa blod —
 Men därför at Dit fina öra
 Ej tvingas i Olympen höra
 De verkar matta skalder göra
 At dräncka Dig i glömskans flod.

Inlämndt.

En bok af Herr Des Mailons om sista Swänska Revolutionen
 nyligen tryckt i Amsterdam och debiteras i Paris, tyckes vara en
 ibland de aldrabästa och sannaste som utkommit om en händelse som
 väckt så stor förundran och högaaktning hos Utlänningen och så stor
 glädje hos Swänskarna. — Auktoren går längre tillbaka för at
 bewisa Catastrophens nödvändighet och nytta, huru Aristocratie och
 Anarchie bemåstrat sig Riksdömmarne, huru vår Dyra GUSTAFS
 Far den milda ADOLF nödgades affsäga sig Regeringen — han må-
 lar sidan 214 och följande: GUSTAF den III. ej med smickrets utan
 med samningens pensell, och Tassan förtjusar hela världen. Han för-
 tigger ej, tvärtom han nämner med beröm sidan 231 och följande: de
 Män, hwars nit och trohet Konungen nyttjade under sin egen höga
 anläggning i et wärf som frälste Riket och skulle bereda dess wälfärd,
 han utbreder sig öfwer den Råd och de wälgärningar hwärmed Ko-
 nungen ej allenast lofwade utan omfattade den minsta undersäte som
 (för at nyttja Konunga ord) wägar sitt lif och owis om utgången
 ick en gång fructat plågor och det nesligaste straff. Til det sät-
 taste bewis deraf anför han ibland Allegaterna sidan 345. följande:
 bref til Hans Kongl. Höghet Hertig CARL.

GUSTAF med Guds Råde Sweriges Göttes och Wändes Konung
 &c. &c. &c. Afswinge til Norrige samt Hertig til Sleswig Holl-
 stein &c. &c. Tilbjuder den Durchleutigste Furste Wår Afstelige
 Käre Broder Herr CARL Sweriges Göttes och Wendes Prins och
 Af- Furste, Afswinge til Norrige, Hertig til Sleswig Hollstein &c.
 &c. Wår Kärwänliga hälsning, samt hwad mera kært och godt Wi
 för-

förmå med Gud alsmäktig. Durchleutigste Furste, Wår Allfästige Käre Broder. Utaf Eder Kongl. Höghets bref under den 24 inne warande Månad hafwa Wi förnummit, hwarad Wi förut Of funnat föreställa, at Capitaine Helichius upå Eder Konglig Höghets tillsägelse genast aflämnat Christianstads Fästning, til hwilken han sedan någon tid communication afstångt. Således ligger nu för Allmänhetens ögon at ther intet upror varit å färde, och at thenne fjäcke Officerare sig endast uprest emot sjelfswäld och Partie agg, men ej emot Of och sitt Fädernesland. Wi nämna honorn allena såsom uti thetta göromål then förste befälhafwaren. Men therförre äro likwål the öfrige af Garnizonen och flera Seater, som honorn biträdt icke mindre hos Of uti ömt minne upteknade. The hafwa allesammans wågat sitt lif, och owisze om utgången, icke en gång frucktat plågor, och thet nestigaste straff; ty then samtyldiga äran frucktar sådant icke. Gud kände theras hjärta, at thet hörde Of och Fäderneslandet till. Theras önskan och uppsåt har wunnit framgång. Then rätta friheten är återstald. Förtryck och förförljelse hafwa jämte frammande affikter bliwit undanröjde och Wi återwunnit den Lagbundna Konunga mækt, under hwilken Riket räknat sitt lyckeligaste tidewarf. Ju större thetta then Höghstes Wårde är, ju mera anledning är för Of, at emot Capitaine Helichius och alle them som honorn bistadt, eller thes befäl åtydtt förklara Wårt Nådiga Nöje och wälbehag öfwer theras mannamod, ståndactighet, och redeliga förhållande. Ingen kan them thetta med mera eftertryck och på et mera hedrande sätt tillkännagifwa än Eder Kongl. Höghet, hwars lysande efterdömmie af kärlet för Of och Riket the wörda. Hwarförre Wi ock Eder Kongl. Höghet så mycket håldte therom kärligen anmode och förblifwe Eder Kongl. Höghet med Kongl. Nåd och Broderlig huldhet bewågen, samt befalle Eder Kongl. Höghet Guds Nådiga Hågn och beskydd. Stockholms Slott d. 28 Aug. 1772.

GUSTAF.

Carl Carlskjöld.

Herr.

Herr Des Maisons slutar sin Historia (som är ganska intresante för at läsas hel och hållen) med följande rader, dem jag inför på hans eget språk för at ej fela i öfversättningen.

„S'il etoit une circonstance ou un Prince eût le droit de renverser la Constitution de son Pais, c'etoit sans doute celleci. Dans le fait Il ôtoit à Ses Sujets une forme de Gouvernement qui n'avoit produit et ne pouvoit produire que des maux, pour leur en donner une stable, et qui les mettoit du moins à L'abri des calamités de L'anarchie. Le Pouvoir suprême avoit sans doute des appas pour un Prince jeune et ambitieux; mais l'etat précaire et d'esclavage, dans lequel L'avoit mis la fausse politique ou l'ambition de ses Sujets, les vices et les defauts du Gouvernement, L'influence des Puissances étrangères, la venalité des hommes en place, justifient autant Son entreprise que L'usage q'Il a fait de l'usage du pouvoir, Le montre digne de Ses succès.

Små Historier.

För flera år då en Cavalier aldrig vågade abordera en Dame utan handskar, hände sig vid den vackra Mälarnes stränder, at en Herre badade ej långt ifrån et ställe naturen formerat för samma nytta at det blyga Kånet, stranden utgjorde en rundning af de tätaste Ållar, där knapt Solen ifrån sin högd än mindre profana blickar kunde tränga — en elegante ung och tåck Grefwinna åker dit i sin wagn, och Kusten af en värhård wårdslöshet kjör i förbifarten så illa, at wagnen störtar just bredwid Herrens badställe, Grefwinnan, Laquejer, Håstar, Equipage, alt ligger i confusion på stranden, Cavalieren i naturens oskyldiga tilstånd löper då dit, uphjelper Grefwinnan, och ber aldradmjukt om förlåtelse, at han understår sig göra det utan handskar.

(Continuation e. a. g.)

N: 71 uttommer den 12 Augusti.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag - Bladet:
Wälsignade Tryck - Friheten.

Andra Stäcken,

N:o 71.

Stockholm den 12 Augusti 1782.

I anledning af et Utslag d. 2 Julii *)

Kan dessa kånstor, denna kropp
Kan detta lif så gruffigt lida?
Kan jag min plågas slut förbida?
Nej . . . Himmel . . . Jag är utan hopp . . .

Du ljufwa Koijsa! . . . mitt behag!
Är det på denna stund jag skall dig afsked bjuda?
Kan mina sorgelåten ej, som ömkligt liuda
Upskjuta denna olycksdag?

Hur många gång har i dit kära stöte
Jag icke trött til hwila gått;
Hur ofta har jag icke fått
Inunder detta taf et älskat möte . . .

Et möte . . . Himmel Du! . . . Jag saknar nu min Mor . . .
— Min Far . . . Min ömma Far . . . Min Waka!
Och dessa barn — de hålla mig tillbaka
Ty annars af förtwiflan, jag från werlden for.

O Skog!

*) Insändt — Urtalet står ej, Men måtte wara för oändelig tid komponerade
Utgif.

O Skog! din swalka och dit skygd,
 Som höjdt min matta kropp, för Solens warma strålar
 Du med din täckhet och din pragt min oro målar
 Då jag skall lämna denna bygd;

Och mina lamb! Du glada hop!
 I kunnen om mit qwal och om min plåga dömma
 I bören wid min ofärd dömma
 Och höija mina flagorop;

I kunnen intet mer af denna wälnad wallas
 En grym Tyrann har röfwat bort min jord =
 Men hållt = = hwad för et drifstigt ord! = =
 Han fått en rättighet = = som ej lär återkallas.

Se hit min Far! utur din kalla graf!
 Det är en plågad Son, som dig från hwilan kallar
 Din makas mörka grift af klagan återkallar =
 Hwi du mig lifwet gaf?

Den jord som du din Son har lämnat:
 Den jord jag uti arftägt wann:
 Den sår och skjördar nu en ann
 Wän det är något brott, Försynen hämnat?

Säg = = har du någon gång min Far!
 Förgåtitt Gud och himlens lagar?
 Emedan himlen nu behagar
 Ut lämna mig i plågor qwar.

Dock nej = = Jag wet din själ ej något lastfult bar
 Jag wet du himlens lagar lydde,
 Jag wet du brott och laster skydde,
 Och at du himlen wördat har.

Hwad är det då, min oro, wäller? —
 En hemlig aning svarar mig
 „Du olycksfälla! gråt och tig?
 „Et mörker all din tankkraft tillbaka håller.

Men ren ett fast beslut = = = ren sista dagen = =
 Tag grymma, tag emot = = min jord = = min rätt = =
 Det sker wäl på et rättwist sätt = = =
 Ty Dommarn har så sagt, men intet lagen.

S — r

Små Historier.

En Kejsare uti Persten som Historien kallar Behram, ärfde sin Faders Thron, wid den ålder, då människior snarare behöfwa ledas af andra, än råda öfwer sina likar. — En wårkan af des oförstånd war det, at han trodde sig wara Kejsare endast för at sielf lefwa och wara lycklig; han öfwerlämnade ock hela Regerings Förwaltningen uti sin Vizirs händer. Denne Viziren som trodde sig aldrig behöfwa göra räkning, misbrukade öfwen sin myndighet, och hwarenda af dem han nyttjade tänkte lika med Herren i sin enskilda nytta men aldrig på det almännas bästa, för hwilkets bewakande de likwäl woro ansvarige. Soldaterna oriktigt betalte äsidosatte ock sin skyldighet; ingen ordning, ingen rättwisa, ingen hushåldning; Folket gjorde resning. Kejsaren bekom för sent den underrättelsen at des Undersätare icke mera wille lyda honom. Han upwåkade utur weklighetens stöte och letade efter källan til detta onda, som han aldrig kunnat se förut: Des Råds Herrar som darrade ännu i Vizirens närwaro, wisade honom oredan, utan at wäga tillika updaga des hemliga ordsak.

En dag, som Fursten promenerade tankfull öfwer allt det onda hwaremot han sökte botemedel, råkade han en Herde som jagade bort sin wallhund. Hwad har detta creaturet gjort? frågade Kejsaren honom, at han förtjenar din ogunst. Hwad han felat!; svarade Herden,

Den, han har förolämpat mig, och på et förordigt vis misshandlat mit förtroende, jag har upföddt och underhållit honom för det han skulle ackta mina Får för Wargen; han har hemligen kommit öfwerens med dessa odjur och delat med dem det rofwet han öfwerlåtit dem.

„Min Hjord har blifwit upåten genom min Hunds trolöshet. Allmänhetens olyckor härleda sig gemenligen från deras ledsagare: Dessa ord förskingrade Kejsarens blindhet, han öppnade ögonen och fant sig hafwa felat då han hade gifwit sin Vizir et förtroende, som han misshandlade. Viziren blef straxt affatt.

Detta Exemplet injagade skräck hos alla dem, som hade med Viziren misshandlat den del af wälde dem warit anförtrodt; ordning återstältes uti Persien, hwars Regent lärde utaf en Ansökrare för en Hjord, huru han borde styra Människjor.

En fyllhund ehuru då nyckter träffar en af sina Camrater där han låg på gatan så godt som dödd af bränwin, sedan han betraktat honom en stund i den djupaste tysthet, utbrister han omsider, „just så här kommer jag at se ut nästa helgdags qwäll.“

I Paris talte en ganska nitist och samwetsgrann Präst ifrån Predikstolen emot Spectacler, han gjorde det så pathetiskt och med så klara skäl, at Damerna som woro i Kyrkan blefwo rörda ända till tårar. Wdnestunden all, klockan 6 gå de med den största opbyggelse och sätta sig i sina wagnar — Laquejerna, efter wanligheten frågade hwart man skulle fjöra? — På Operan swarade de alla.

Announce.

Poëmet af S r skulle straxt blifwit infödet om det inkommit förre — hwem will opriswa et får som är så smärtesamt både för Konung och Folk? Utgif.

Poëmet i 2 sånger Det war Karl på Gatan har jag fått, men om den Anonyma Auctoren tillåter, dröjer jag med infättandet til dess Er hjelpte nu snart igån får tilfålle at distingvera sin nit och sin tapperhet, då Poëmet kan öfas med en sång till. Utgif.

N:o 72 utkommer den 14 Augusti.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag - Bladet:
Wälsignade Tryck : Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 72.

Stockholm den 14 Augusti 1782.

Grasskrift *)

öfwer

En Adel och älskad

Fru.

Wandringman.

Svar. Finnes. En. Människa.
Utan. Fel.

Dygder. Utan. Affikter.

Skönhet. Utan. Högfärd.

Rikdom. Utan. Begjår.

Höfslighet. Utan. Krus.

Hvem. War.

Sedig. Utan. Att. Wara. Blyg.

Sjfmild. Utan. Eldseri.

Sparsam. Utan. Missket.

Slitig. Utan. Gjäst.

Waksam. Utan. Buller.

Starek. Utan. Krafter.

Dmsint. Utan. Därskap.

Gudfructig. Utan. Skrymtan.

Hvem.

*) Sasändt.

Hvem. War.
 Wän. Utan. Betalning.
 Trogen. Utan. Winst.
 From. Utan. Skunnoghet.
 Allrad. Af. Alla. Utan. Att. Smickra.
 Kärilig. Utan. Att. Tåla. Smek.
 Ljuslig. Utan. Att. Förföra.
 Glad. Utan. At. Wara. Dr.
 Wänlig. Utan. Falskhet.
 Matmor. Utan. Poek.
 Mor. Utan. Flathet.
 Det. War.
 Fru. N. N.
 Gödd. Den.
 Gift. Med. N. N.
 Dödd. Den . . . 1782.
 Här.
 Hwilar.
 Hennes. Stoft.
 Uck!
 Att. Hennes. Dygd.
 Mätte. Länge. Lefwa.
 Hos. Hennes. Kjön.

Oskuldigheten *)

Hvilken tasta! hwar får man särgor? och hwilckens pensel kunde man nyttja? — Det är Oskulden jag wille måla. Och straxt kan man fråga hwad det är? hwar fins modelet? det är ett blomster som wisnar wid dagens skymt, som en wästanstöckt, en Sommarfjäril kan bryta. Oskulden är en förkjusande flugget, den är ingen dygd, den är en lycka. Så snart den känner sig, så snart den wet hwad den

*) Insändt.

den är, så är det ej längre Oskuld. — Dess öde är at behåga utan at sjelf weta det, at bli förörd, utan at ackta sig, och att finna allt så ganska naturligt utan de minsta misstäncker.

Oskulden gör hwarcken godt eller ondt. Vaster och brått kunna nalkas den fritt, liksom Ormen som wäser utan at försträcka den säfwande — men också huru ofta har icke detta giftiga djuret stuckit den ärliga Wandringsman som insomnat på gräset?

Oskulden är langt öfwer sjelfwa dygden, den som täncker att wara dygdig har förlorat all sin Oskuld. Eyslåtetheten är hos den ett brått, förestiggheten en last, och blygseln ett fördråf.

Det är intet i yppiga och stora Städer som Oskulden bygt sitt hemwist — nej hon är född på Landet liksom Kärleken, hennes faderland är som hans, i tysta Kojor och lugna Skogsbackar, Naturen är hennes egendom, och den stilla sömnen hennes stätt — Hennes drömmar om natten äro så rena som hennes gjärningar mitt på dagen = = = Men för at komma närmare, om en Målare kunde på duken skildra orden på en oskyldig Glickas munn som woro oansständiga för wärlden, utan at hon sjelf begrep eller wiste det, och utan at hon rådnade, så wore Por raitet färdigt — men då det är omöjligt, lätt o: i stället måla hennes gjärningar — Se här:

I en stuttande dald hade en swalkande skugga och en slingrande bäck retat några Landtmän att slå sina tjäll. Detta nybygget som utgjorde få hushåld, lefde fattigt och lyckligt — Föräldrarna ägde dygd och barnen oskuld.

Det war mitt i Sommarn, då gräs och blomster hade fallit för ljan och man tillagade sig at bärja sina åkertäppor. En dag, då Solen brände som stercast, då detta goda landtfolket såf i skuggan af sina lador, då deras får sökte källan för att swalka sig, sprang en deras flicka för at leka under Almen som stod wid stugwäggen, Kjerstin war 13 år gammal, och hon bar den glada wären i sina bagon. Hela garde de roben war ett lärft kring hennes kropp ej af det finaste, ehuru hennes ben woro solbrända ner till, hade en gärna kytt det stofret där hon gått med sin lilla fot. Allt det man såg då hon stod stilla, utwiste hwad hennes hy hade warit, men när hon gick och ett förrådist linne fläckade, såg man tydligt hwad den war

war, nemligen en af Gracernas. Kjerstin hade så wärdelöst opbundet sina mörcka hår, att en del föll i låckar ner på arlarna, en del ner på ryggen, och åter en annan del ner på des bruna och wäxande barm. Hon ristade på hufvudet för att få de hårstrån tillbaka som lågo ner i pannan, ofta bjöd hon till att med sina spåda händer opstryka dem som wädret bragt i oordning. Så stod, gick, kom, och låg wår lilla yrhätta.

En tupp som gick på gån hade walt sig ibland hönserna en amance, straxt trodde Kjerstin att han i wrede wille hugga henne, hon löper då efter och jagar honom ända inemot bäcken, hwars strander woro bewårta med de högsta Alar. Där kom det klara wättnets särlande henne at glömma sin ondskan, hon stadnar i skuggan; Litet andfruten af sitt spring och den starka wärman, war hon torrstig, wättnet war friskt och rent, och hon wille dricka — Se där Kjerstin på knå, nerlutad emot wättnbryn, hennes heta läppar swalkade sig. Redan sågs i alla ställningar den tåckaste skapnad, och det afwundsjuka linnet som just skulle bewara skönheterne, förädde dem, utan at det oroadde henne på minsta sätt. Emedlertid stiger hon opp blott af nyfikenhet, då hon hörde något som bullrade. Det war Calle, en af hennes grannpoickar, som hon kände, och hwars föräldrar ej bodde långt derifrån.

Calle war 12 år gammal, yr, rass, munter, och glad, men solbränd som en tattare, han sjöng och sprang — I hand hade han en skjappa hallon, dem han pläckt i närmaste ängsbäck. Så snart Kjerstin fick se bären, wille hon äta, och knapt noa blef Goken warse henne, förän han gärna delte med sig.

Calle skondar sig då till Kjerstin, tar en hand full bär för at ge henne hwars små hender ej kunde hålla mer än en ringa del hon war ända så lysen, så hon ganska begärligt wille ha dem alla. Calle märckte det, tar sin näfwer skjappa och will wälswa den, då hon i häpenhet ej wetande hwar hon skulle bärga, släpper dem hon förut hade, drar opp det hon kunde dra opp, gör sig deraf ett förkläde, och får hwart enda hallon af Calle - - - Den lilla skjölmen tog då affied af flickungen, och förswann för at pläcka andra i stället. — Kjerstin åter gick tillbaka till sin koja, stält öfwer Calles bär, dem hon hade framför sig, och glödde aldeles bort sin egen blomman som hela wårlden fick se.

N:o 73 utkommer den 16 Augusti.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag = Bladet:
Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skåcken,

N:o 73.

Stockholm den 16 Augusti 1782.

Talträngd och tystlåten *)

Om den dygden att tala kan vara mycket at tala. Det är sant, att menniskan som är skapt att lefwa i samqwäm, intet bde. vara en estwig Consonant; men den som talar i otid, talar aldrig med behag. En storpratare är ett sällskap till största plåga, då han tror sig vara måst angenäm.

Han öfwerfaller folk med så mycket förtroende, och liknar de gammalmodiga Wärdinnor, som trugade sina gäster at äta då de redan woro öfwerföddigt mätta.

Talträngd och Tystlåten skiftade hwarandra för någon tid sedan på ett Caffé-hus. Jag sänder Er här innehållet af deras ord, wärling att gifra den allmän til enskilt gagn.

Talt. Sitter du här Doucement och stjal folks tankar, och som en Schol-gosse märcker predikord? Hvad tycker du om nyttan af våra Caffé hus inrättningar i Stockholm? får man icke här lära känna wärlden, folket, bruket, tiden, händelserna och på en gång se så många mönster af belestwenhet och artighet? Academierna äro de torra Wettenskapernas residence, men här är sedernas hög = Schola, där hela Allmänheten är den bästa Professor — Men J swaren mig ej ett ord! Tron i wäl Er kunna blifwa ansedd för annat än en Spion, en Policens sporrhund, en Misanthr. pe, eller huru?

Tystl. Herre! ofreda mig intet; ty som jag intet har så mycket af munnen som Ni, så kan jag intet hämnna mig som jag will.

Talt.

*) Insändt.

Talt. Det är för underligt att tala för att bara tala.

Tystl. Och det är löjligt att tala för att bara tala.

Talt. Jag skulle ingen ting säga, om Ni med all er tysthet kunde recommendera Er hos en enda i världen. När tid dömmar intet af så små omständigheter att man är Philosoph och om Ni än på köpet wore så Socratisk att Ni hvarken hörde eller kände; hvad förman wore dermed att vinna? — Ni hade för detta varit en skickelig Vedamot i ett Secreta Utskått och tysthets eden hade för Er varit helt öfverflödig.

Tystl. Hvad vinner Ni då med allt ett squaller?

Talt. Jag — Ni känner intet min Caracters hör jag. Ni bör weta, at det är en stor skillnad emellan squallra och tala: emellan tala och förtala. Jag hade lust att se, hwilken af oss skulle hwarja största Pyckan hos Fruntimmer. Jag gifvar att Ni blef en Auscultant wid dörran med hatten i handen då jag och den sköna mönstrade soles ansigten, klädedräcker, och maner, då wi fälde våra omdömmen om grannarnas lefnadsätt, om de sista pickenicker, om giftermål, om nya Contradansar, om moder, om Stats saker, om allmänna hushållningen, om Rikets bästa, om Operan, om tusen wiktiga saker. Hvad skulle Ni då säga? hvad wille Ni då göra?

Tystl. Ing wille gå min väg.

Talt. Hwilket tror Ni är bättre uti ett Sällskap; antingen att vara en häcklare, en människosläktets bestags Karl, en sträng Moralist som straffar de minsta fel; en läs-Karl som afhandlar de wigtigaste delar af Wetenskaperna, eller att tala om Pappri, om Nyheter, om dagens händelser, om wäderlet, om ärstwärten: såg hwilket faller er smak på?

Tystl. Allt tiga.

Talt. Men om då hela världen teg?

Tystl. Då sprack Ni.

Talt. Ni är er alltid lik. Man skulle kunna gifva, att högfärd varit Er Fru Mor, och dumhet er Anna.

Tystl. Och att oförstånd varit er Mor och ett fall er wägga.

Tertius Interven: På det wiset är Ni släckt gode Herrar!

Här slutas Samtalet. Mina Reflexioner äro onödiga.

Jag
wilt

will icke kräncka Läsarens rätt. Det är sant, at den stumme icke gör stor opbyggelse, men så rufver han dock icke som en storkräfta gör, Wänskapens murar öfverända; han sliter icke sönder de fastaste trohetsband, han gör icke de hemligaste wiacklar till öpna Salar, och bär icke dageligen sin egen knif på sin strupe. Det är för sent, när man af en olycklig eftersläng skall lära att wäga orden på tanckarnas wigtskål.

Det är sant, att ögonen och hela människans ansigte är et register på hjertat, men tungan är dess förrådare. Det är wisligt at den dumma tiger. Således kan en markatta prydas med en gyldene Kjedja, men det är oklokt och feget att den wise icke talar i rätt tid. En rådig manns ord har ofta gjort underwårck, då en dåres prat förledt wårlden. Man kan förlora ett ögnableck at tala, och nödgas tiga ett tidehwarf.

Såsom en liten wälplågning får jag af den bekanta och öfversatta De La Mothes Fable om Solwisaren och Uret här införda det Rådet den sednare undseck.

Je te conseillerois de s'ivre mon usage:
Si je ne vois bien clair, je dis: je n'en sçais rien
Je parle peu; mais je dis bien
C'est le Caractere du Sage.

Billet till Utgif.

Nu sedan Mötet är förbi och hwar enda S af nya Reglementet är exequerat efter bokstafweliga Innehåller, eller som är det samma, med lätthet, ordning, och utan den minsta twetydighet eller willrådighet, så följer här innelyckt en recensjon derar till införande. Det är så sällan Wi Militairer få läsa något i Wälsignade Tryck- Friheten som gagnar och roar oss, det är desutom Min Herr Utgiftwa-
re

re! er egen skada, war god och räkna, efter, Skulle här intet wara 7
å 800 gamla Officerare som kunna läsa?

Finst Subaltern. *)

Besynnerlig Ed.

Om nio Muser på Latin
De witra Männer nånjin hjälpa
Så ger jag mig i wäld hos hin
Att en på Swånska skall dem stjalpa.

*) Min Herre! Thuru er nåtta recension då den blir trockt, ej utgjör mera än
tre Nummer, så wågar jag ändå ej gå i förlag dertill, förän närmare hö-
sten, då låden är tröfad, och wed och lju-pengar utfallna — här är frå-
gan om 7 å 800 Officerare kunna köpa förut.

Utgif.

N: 74 utkommer den 18 Augusti.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag = Bladet:
Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 74.

Stockholm den 19 Augusti 1782.

Min Herre

Uti en stor Mans handlingar har jag funnit hosgående Document, hwaraf förhända, kan gifras något bruk till underrättelse för någon wälmenande Landman som älskar sin ätt.

Instruction för mitt barns Informator.

§. 1.

Intet folkslag i världen är utan religion. Kanstje, att nästan hwar menniska har sin egen. Min Son bör intet blifwa hwarcken widstjeplig eller Kätkerst. Förnastet så langt det sträcker sig, bör underhjelpa hans tro; men han bör warnas för alt fritänckeri. Det bör förhållas honom, att den som är wårdslös i sin skyldighet emot Gud, blir aldrig en laggill undersåte: aldrig en god medborgare.

§. 2.

Förnufts läran will jag att han utan gräl må få godt begrep om, och det snarare genom reflexioner och utöfning, än igenom den torra Wettenskapen.

§. 3.

Åf Naturens Lag, Sedoläran och Historien, will jag att han må lära känna sina plikter, sina efterdsimmen. Läran om Samwetet, om wänskap, om umgänget äro för honom angelägnare än at gjöra ett studium af sin genealogie, sitt stånds medfödda rättig-
he

heter, Han bör först blifwa människa, innan han wet att han är Grefwe. Dertill behöfs ingen Informator.

§. 4.
Språk är ett minnes värde, och dertill torde hans ålder wara lämpeligast. Jag tror icke, at det är så högt nödwändigt att han kan läsa Tacitus på Latin. Det är icke eller min mening, att Fransiskan skall blifwa hans Modersmål; äfwen som jag icke önskar att hans minne måtte beswäras med flera språks lärande på en gång, det torde blifwa på omdömet och inbillnings- gästans bekostnad.

§. 5.
Att kunna wäl exprimera sig både skrifteligen och munteligen, är en så mycket större förmån, som den lärda ste thy förutan wore föga lyckligare än en rik som ej sjelf kunde förwalta sin egendom.

§. 6.
Mathematiquen, i synnerhet den så kallade Mathesis pura recomenderas. Det är då icke fråga om någon Logica, blott min Son småningom lär sig at tänka och begripa.

§. 7.
Kroppss öfningar böra lämpas efter hans smak, ålder och stadga. Jag har icke ämnat honom till fördansare på Häfwer, men jag will icke att man af hans gång skall se at han är född i en Landsort.

§. 8.
Alla anständiga nöjen böra wid hans år wara honom tillåteliga. Att han kastar ball med Torparens Son, kan ej strida emot det sunna begrep om åran. Högfärd är en ört som icke behöfwer planteras, den bör tidigt utrotas.

§. 9.
Detta är ett råd som en Fader lämnar til en Wän den han satt i sitt ställe. Min egenkärlek torde fordra af min unga Son för mycket. Jag fordrar af hans Läromästare förtroende, och för min Son utbeder jag mig tålmod och kärlek.

Wisa för den otrogna Demoiselle N. N. *)

Falskhet bor i Doris sinne
 Grymhet triswes i des bröst
 Atis är i dag i minne
 Tirlis blifwer sen des tröst
 Hon har räknat för en åra
 Ska sina trälars tal
 Nöjd då plågor dem beswåra
 Stor i sådan sällhets wal.

Har jag rätt att mig beklaga?
 — Detta steg min sällhet gör
 Då min själ ej lårt bedraga
 E sten ej mitt lugn förstår
 Att jag falskhet ej förtjänar
 Detta utgör hennes brätt
 Att mitt samwet frid förlånar
 Påttar tyngden af min lott.

Ej will jag des åra swårta
 Där till är min själ för stor
 Hjertat känner nog sin smårta
 Men des sorg i bröstet bor
 Andra skall det bli en gåta
 Detta skär Doris fel
 Redrighet kan mig ej båta
 Pått det blifwa hennes del!

Om hon söker nu sitt nöje
 Då hon ser min sorg, mitt qual
 Skall dock ett så bråttsligt löje
 Låmna plågor utan tal:

*) Insändt.

Mig kan det ej glädje gifwa
 Omhet, kjenner biott den frögd
 Som skall mennsklighetens blifwa
 Och en dygdig själ gör nögd.

Att på Doris söka hämnas
 Anser jag för nedrighet
 Det bör åt en niding lämnas
 Eller den sig brottslig wet,
 Jag vill ej des öden tyda
 Men det blir min öresats
 Att det hjertat aldrig lyda
 Som i falskhet bygt sin plats.

Bör man söka at intaga
 Brott att sätta uti brand?
 Bör ett skjeppsbrott mig behaga?
 Då det kommit från min hand?
 Böra tjedjor gifwa åra
 Och den snaran som ställs ut?
 Då bör den ock pris begjåra
 Som till mord tar sitt beslut.

Annonce.

Om den insända Augustiaden varit så lycklig på prosa, som den är olycklig på vers, skulle jag ej balancerat at insätta den, emedler-tid, då den är skrifwen till åra för ett så respectabelt sällskap som A. B. så lär det ej underlåta att Krdna Anchoréns Nit blott det får del af Poëmet, hwilket kan med det första hämtas ifrån mig.
 Ut gif.

N:o 75 utkommer den 21 Augusti.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag = Bladet:
Bålsignade Tryck = Friheten.

Andra Skåcken,

N:o 75.

Stockholm den 21 Augusti 1782.

Reflexioner *)

Så är jag bedragen af Wänner
Och har tagit fluggan för kross,
Och ingen mit värde mer känner —
Farväl nu med smhet och hopp;
Fast nej — i de hårdaste öden
En Dygdig är lycklig och stor,
Han wet icke väfwa för Döden
An mindre blir modfäst i Nöden;
Då Friden i Samwetet bor.

När ondskan mit Rygte förklenar
Kan jag ju ej önska mig mer,
Fast jag ej mit Tancksätt förenar
Med bostvens, hwars framgång jag see
Låt wara det hindrar min Lycka
Är Lyckan wäl til utan Frögd?
Och när jag wil ingen förtrycka
Ej dårarnas wälde mistrycka;
Bör jag då ej finna mig nögd.

Om jag ej mit Tidhwarf förbåttrar
Med Tankar i Skrifter och Tal
Blott Tankan befrias från Gjåttrar
Och Sjålen ej kan bliwa sal,

Om

*) Insändt.

Om alt ej mot upsåtet svarar,
 Det må blifwa Smickrærens fel,
 Blott Sanningens Rätt jag förswarar
 Och Åran med Friheten parar
 Är Glädje i Motgång min del.

Den Röstén jag aldrig förqvåfwer,
 Som ropar om Människors Rätt
 Jag mig ej af smicker förhåfwer
 Den Åra som winnes så lätt
 Des Wårde en Esterwerld tyder
 Hon wist inga affigter har
 Förnuftet som Regel hon lyder
 Med owåld hon Tankarna pryder
 Och Sanning i Domen står qwar.

Af Ulla och Nedriga Sjålar
 Beldnas för det man är Fri,
 Af Lågsta Sinnen och Trålar
 Så Wördnad och Högaektad bli;
 Hwem kunde så frånwåndt begåra
 Nej, Sådét man fördar ej här
 Nej, Döden befrånjar wår åra
 I Ejus som ej skuggor bestwåra
 Hwars Låga af Sanning sig når,

Om tidernas dårskap påbjuder
 Att åran är Titt'ar och band
 I sanningens bygd det ej ljuder
 Ej håller i Frihetens land
 Det blifwer ju största wandra
 Så stämpel af årolöst folck.
 Sitt wårde på klåderna båra
 För brott att belöning begjåra
 Det är: wåra Lasternas råck.